

Tecáve – Részletek

Tecáve Hetiszakasz tartalma תצוה

Szakaszunk – Tecáve (2Mózes 27:20–30:10.) – a pusztabeli Szentély további felszerelését, a papok ruházatát stb. részletezi. Itt esik szó az Urim Vötumim nevű csodaszerkentőről, amelynek segítségével a főpap vitás kérdésekre isteni választ volt képes kérni. Ebben a szakaszban nincs említve Mózes neve, és ennek a kommentátorok különböző magyarázatait, értelmezését adják.

Isten utasítja Mózeset, hogy vegyen Izrael gyermekeitől tiszta olívaolajat, hogy azzal táplálják az „örökmécsést”, amelyet Áronnak kell minden nap meggyújtania, hogy „estétől reggelig” égjen. – **2Mózes 27:20–21.**

A kohániták (papok) által a Szentélybeli szolgálat során viselendő öltözképzés leírása. A kohániták a következőket viselték: 1. kötonet-et – teljes hosszúságú köntöst; 2. michnászajim-ot – lenvászon térdnadrágot; 3. micnefet-et vagy migbáát-ot – lenturbánt; 4. ávnét-et – a derék fölött többszörösen körütekert hosszú, széles övet. – **2Mózes 28:1–4.**

A Kohén Gádol (főpap) az előzőeken kívül még a következőket viselte: 5. az éfod-ot, egy kék, bíbor és vörös színűre festett gyapjúból és lenből valamint aranszálból szőtt, kötényszerű

ruhadarabot; 6. a chosen-t, egy mell-dísz tizenkét belefoglalt drágakővel, amelyekbe Izrael tizenkét törzsének neve volt belevésve; 7. a möil-t, egy kék gyapjúköpenyt, a szegélyén végig aranycsengettyűkből és díszes gránátalmákból való díszítéssel; 8. a cic-et, egy a homlok fölött viselt aranylemezt, rajta a következő felirattal: „Szent az Örökkévalónak!” – **2Mózes 28:5–43.**

A hetiszakaszban ezen kívül még részletesen le van írva Áronnak és négy fiának – Nádávnak, Ávihunak, Elázárnak és Itámárnak – hét napos papi beavató rítusa, valamint az, hogy miképpen kell elkészíteni a kötoret (füstölőszer) égetéséhez használt aranyoltárt. – **2Mózes 29:1–30:10.**

שבת שלום

Binjomin rabbi droséja: Tecává

Vajon megtalálhatjuk-e napjainkban Ámálék leszármazottait?

„Így mondta Rabbi Jehuda: három micvát kapott Izrael amikor belép a Földre: 1. Állítsanak maguknak királyt, 2. Pusztítsák el Ámálék magvát, és 3. Építsék fel a választott Házat [Szentélyt].” (Szanhedrin 20b, Id. még Rámbám Királyok 1:1)

Ez a tanítás olyan részletekbe is enged bepillantást, amik sok mindent megmagyaráznak a régmúlt és napjaink történelméből.

Először is: a **három micva** sorrendje szükségszerű. Mindenekelőtt királyt kell választanunk, amikor belépünk a földre. Ez megmagyarázza, hogy **Mózes** és **Jehosúa** napjaiban miért nem követtek el őseink bűnt azzal, hogy nem építették fel azonnal a **Szentélyt**. Csak jóval később **Dávid király idejében** fogalmazódott meg és **fia, Salamon** idejében épült fel. Ha megvan a **király**, akkor következhet **Ámálék** eltávolítása. Ezt azonban maga a **Tóra** köti a békességhez. A **Szentély** pedig csak ezután épülhet fel.

Nem lehetséges az, hogy létezzen a Szentély úgy, hogy Ámálék is itt van, ezen a világon.

Akár azért, mert nem érdemlik meg, hogy láthassák a **Teremtő** ilyen szintű dicsőségét, akár azért, mert az meg sem tud valósulni **Ámálék** jelenlétében. Ebből azt is megtanulhatjuk, hogy napjainkban a **Szentély „erőszakos”** felépítése a **Talmud** szerint nem is lehetséges. Hiszen sajnos még nem tartunk ott, hogy az **Örökkévaló** békét adna nekünk minden ellenségünktől. Valamint királyunk sincs. Végül pedig, **Ámálék** eltávolítása sem történt meg.

Mi a helyzet azonban Ámálék eltörlésének parancsolatával? Ezt hogyan és mikor tudjuk teljesíteni?

A **Tóra** úgy írja le **Ámálékot**, mint erőszakos ellenséget, aki racionalitást mellőzve, kegyetlenséggel pusztít. Emiatt természetesen adja magát az értelmezés: **bárki, aki Ámálék útját követi, ok nélkül és szervezett erőszakkal a zsidó nép ellen támad, ebben az értelemben amalekitának tekinthető.** Ez persze azt a jogos ellenkezést válthatná ki, mely szerint ennyi erővel bármikor, bárkit **amalekitának** bélyegezhetnénk, és vallási alapon indokolhatnánk a vele szemben elkövetett erőszakot.

A Tóra megparancsolja:

„Aki jön ellened, hogy megöljön, az ellen keljél fel te, és te öld meg őt” (Szanhedrin 72a, Mózes 2., 22:1 alapján).

Ez a **rodéf**, vagyis **üldöző híres törvénye**. Ha valaki nyilvánvalóan gyilkos szándékkal támad a másakra, akkor a másoknak nemcsak joga, hanem kötelessége önvédelmet gyakorolni. A gyilkos szándékú támadó elveszítette a létezéshez való jogát. **Órá** nem vonatkozik többé a **Talmudból** ismert **„kinek a vére pirosabb” (Id. Jomá 82b)** elve, ami egyenlő felek egyenlő élethez való jogát mondja ki.

Az Ámálék ellen szóló „népirtás” törvénye pedig nem más, mint a rodéf törvényének egész népre való kiterjesztése.

Eszerint megérthetjük, hogy miért jár tévúton az **Ámálék**-említést kritizáló szekuláris jogász, aki nem kíván különbséget tenni népirtás és népirtás, támadó és áldozat között. A **Tóra** szerint a megtámadott nem hagyhatja, hogy áldozat legyen.

Ahhoz ugyanis, hogy a feltételek teljesüljenek, egy teljes népnek vagy szervezetnek a deklarált céljai között kell szerepelnie a zsidóság (vagy általánosabban, bármely más nép) elpusztítása, megszüntetése. Kérdéses, hogy napjaink **Izrael-ellenes retorikája** mennyiben terjed ki, terjeszthető ki a nép egészére.

Rabbi Jonatan Sacks: Lenyűgöző öltözködés

A **Tecavé**, amely részletesen leírja a papok és a főpapok által „dicsőség és pompa céljából” viselt „szent ruhákat”, úgy tűnik, ellentétben áll a judaizmus néhány alapvető értékével.

A ruhákat azért készítették, hogy lássák őket. Céljuk az volt, hogy lenyűgözzék a szemet. A **judaizmus** azonban inkább a fül, mint a szem vallása. Inkább a hallást, mint a látást hangsúlyozza. Kulcsszava a **Shema**, ami azt jelenti: hallani, figyelni, megérteni és engedelmessé válni. Az **sh-m-a** ige a **Devarim könyv** domináns témája, ahol nem kevesebb, mint **92 alkalommal** fordul elő. A zsidó spiritualitás inkább a hallgatásról szól, mint a látásról. Ez az oka annak, hogy eltakarjuk a szemünket, amikor a **Shema Yisraelt** mondjuk. Kizárjuk a látás világát, és a hangok világára koncentrálunk: a szavakra, a kommunikációra és a jelentésre.

Ennek oka a **Tóra** bálványimádás elleni küzdelmével függ össze. Mások isteneket láttak a napban, a csillagokban, a folyóban, a tengerben, az esőben, a viharban, az állatvilágban és a földben. Ezeket a dolgokat vizuálisan ábrázolták. A **judaizmus** elutasítja ezt a gondolkodásmódot.

Isten nem a természetben van, hanem azon túl. Ő teremtette azt, és túllép rajta. A 8. zsoltár így szól: „**Ha nézem a te mennyeidet, a te ujjaid munkáját, a holdat és a csillagokat, amelyeket elrendeztél: mi az ember, hogy megemlékezel róla, az emberfia, hogy törődsz vele?**” A hatalmas úr a zsoltáros számára nem más, mint „**a te ujjaid munkája**”. A természet Isten műve, de nem maga **Isten**. **Isten** nem látható.

Ehelyett elsősorban szavakban nyilatkozik meg. A **Sínai-hegyen Mózes így szólt: „Az Örökkévaló a tűzből szólt hozzátok. Hallottátok a szavak hangját, de nem láttatok semmilyen alakot; csak hang volt” (5Mózes 4:12).** Élijáhu a hegyen átélt nagy élménye során rájött, hogy **Isten** nem a szélben, a földrengésben vagy a tűzben van, hanem a **kol demamah dakah**-ban, a „**csendes, halkán szóló hangban**”.

Nyilvánvaló, hogy a **Mishkan (a Szentély)**, és később a **Mikdash (a Templom)** kivételek voltak ez alól. Ezek a vizuális elemek helyezték a hangsúlyt, és erre jó példa a **papok és a főpapok szent ruhája, a bigdei kodesh**.

Ez nagyon váratlan. A héber „**ruha**” szó, **b-g-d**, azt is jelenti, hogy „**árulás**”, mint a bűnbánati napokon elmondott gyónásban: Ashamnu bagadnu, „**Bűnösök vagyunk, elárultunk**”. Az egész **Teremtés könyvében**, amikor a ruha kulcsfontosságú elem a történetben, az valamilyen csalást vagy árulást jelent.

Ott voltak a fügefalevelekből készült ruhák, amelyeket **Ádám és Éva** készítettek maguknak, miután **megették a tiltott gyümölcsöt**. **Jákob Ezsau ruháit viselte**, amikor **csalással elvette az áldását**. **Tamar prostituált ruháit viselte**, hogy **megtévesztse Júdát**, hogy **feküdjön le vele**. A **testvérek József vérrel befecskendezett köpenyét** használták, hogy **megtévesztse apjukat**, hogy azt higgye, **vadállat ölte meg**. **Potifár felesége József által hátrahagyott köpenyét** használta **bizonyítékként arra a hamis állítására, hogy József megpróbálta megerőszakolni**. **József maga is kihasználta alkirályának ruháit, hogy elrejtse kilétét testvérei előtt, amikor azok élelmiszerért Egyiptomba jöttek**. Ezért rendkívül szokatlan, hogy a **Tóra** most pozitív módon foglalkozik a ruhákkal, öltözékekkel, liturgikus ruhákkal. A ruhák a felszínessel, nem a mélységességgel, a külsővel, nem a belsővel, a látszatával, nem a valósággal kapcsolatosak.

Rabbi Jonatan Sacks: Lenyűgöző öltözködés

Ezért még furcsább, hogy a papok szolgálatának kulcsfontosságú elemei, tekintve, hogy „**az emberek a külsőt nézik, az Örökkévaló pedig a szívet**” (1Sámuel 16:7).

Ugyanilyen furcsa az a tény, hogy itt találkozunk először az egyenruha fogalmával, vagyis egy szabványosított ruházattal, amelyet nem az egyén visel, hanem a tisztsége miatt, mint például **Kohen** vagy **Kohen Gadol**. Általában a judaizmus az egyénre összpontosít, nem a tisztségre. Konkrétan, a prófétáknak nem volt egyenruhájuk.

A **Técáve**-ben találkozunk először a „**dicsőség és pompás megjelenés**” kifejezéssel is, amely a ruhák hatását és célját írja le. Eddig a **kavod**, a „**dicsőség**” kifejezést csak Istenre vonatkozóan használták. Mostantól az emberek is részesülhetnek ebből a dicsőségből.

A **hetiszakaszunkban** jelenik meg először a **tiferet szó** is. A **szó pompát és nagyszerűséget jelent**, de **szépséget is**. Egy olyan dimenziót vezet be, amellyel eddig még nem találkoztunk a **Tórában**: az **esztétikát**. Találkoztunk már erkölcsi szépséggel, például **Rivka kedvességével Ábrahám szolgája** iránt a kútnál. Találkoztunk már **fizikai szépséggel is**: **Sára, Rivka és Ráchel** mind **gyönyörűnek** vannak leírva. De a **Szentély** és az ott végzett szolgálat először hoz minket kapcsolatba a kézművesség és a vizuális esztétikai szépségével.

Ez egy **visszatérő téma a Szentély** és később a **Templom kapcsán**. Már **Izsák feláldozásának történetében** is megtaláljuk ezt a motívumot, amely később a **Templom helyszínévé vált**: „**Ábrahám elnevezte azt a helyet: »Isten meglát«. Ezért mondják ma: »Isten hegyén meglátják Őt«**” (1Mózes 22:14). A vizuális elem hangsúlyozása egyértelmű. A Templom a látásról és a láthatóságról szólna.

Hasonlóképpen, egy jól ismert költői ima **Jom Kippurkor Mareih Cohenről**, „**a főpap megjelenéséről**” szól, amikor a legszentebb napon a **Templomban** szolgált:

Mint a felhők között megjelenő szivárvány képe...

Mint egy rózsza egy gyönyörű kert szívében...

Mint egy lámpa, amely az ablakredőnyök között pislákol...

Mint egy égszínkék és királyi lila színű szobában...

Mint egy kert lilium, amely áttöri a tövises gyomokat...

Mint Orion és a Plejádok megjelenése, amely dél felől látható...

Ezek a refrénhez vezetnek: „**Milyen szerencsés volt az a szem, amely mindezt láthatta.**” **Miért éppen a Szentély és a Templom kapcsán volt olyan fontos a vizuális élmény?**

A válasz szorosan kapcsolódik az aranyborjúhoz. Ez a bűn azt mutatta meg, hogy az emberek nem tudtak teljes mértékben azonosulni egy Istennel, aki nem adott nekik állandó és látható jelet jelenlétéről, és akivel csak a legnagyobb próféták tudtak kommunikálni. A **Tórát** hétköznapi embereknek adták, nem angyaloknak vagy olyan kivételes személyiségeknek, mint **Mózes**. Nehéz hinni egy olyan **Istenben**, aki mindenhol jelen van, de sehol sem konkrétan. Nehéz fenntartani a kapcsolatot egy **Istennel**, aki csak csodákban és kivételes eseményekben nyilvánul meg, de a mindennapi életben nem.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ב

Rabbi Jonatan Sacks: Lenyűgöző öltözködés

Nehéz kapcsolódni Istenhez, ha **Ő** csak elsöprő hatalmával nyilvánul meg.

Így a **Miskan** lett **Isten folyamatos jelenlétének látható jele a nép között**. Azok, akik ott szolgáltak, nem személyes nagyságuk miatt tették ezt, mint **Mózes**, hanem születésük és tisztségük miatt, amit ruháik jeleztek. A **Mishkan** azt a tényt jelképezi, hogy az emberi spiritualitás nem csak az értelemről, hanem az érzelmekről is szól; nem csak az elme, hanem a szív is fontos. Ezért az esztétika és a vizuális elemek a félelem érzésének elültetésére szolgálnak. **Maimonides** így fogalmazza meg ezt a **Gondolatok a zavartaknak című művében**:

A templom megbecsülésének növelése érdekében azok, akik ott szolgáltak, nagy tiszteletben részesültek; ezért a papok és a lévíták kiemelkedtek a többiek közül. Elrendelték, hogy a papok megfelelően öltözzenek fel, szép és jó ruhákba, „**szent ruhákba dicsőségre és pompára**” (2Mózes 28.2) ... A templomot mindenki nagy tisztelettel kellett kezelnie. (Útmutató, III. könyv, 44. fejezet)

A szertartást végzők ruháinak és magának a szentélynek/templomnak olyan dicsőséget és pompát kellett sugározniuk, amely félelmet keltett, ahogy Rainer **Maria Rilke** a **Duino-elégiákban** megfogalmazta: „**Mert a szépség nem más, mint a félelem kezdete, amelyet még éppen el tudunk viselni.**” A **Miskan** vizuális elemeinek és az ott szolgáló papok pompás ruházatának hangsúlyozásának célja az volt, hogy tiszteletet parancsoló légkört teremtsen, mert azok egy magukon túli szépségre és pompára, nevezetesen magára **Istenre** utaltak.

Maimonides megértette a vizuális elemek érzelmi erejét. **Nyolc fejezetében**, az **Avot** traktátushoz fűzött kommentárjának előszavában így fogalmaz: „**A léleknek pihenésre van szüksége, és olyan dolgokra, amelyek megnyugtatják az érzékeket, például gyönyörű díszek és tárgyak megtekintésére, hogy megszabaduljon a fáradtságtól.**” A művészet és az építészet feloldhatja a depressziót és energiával töltheti el az érzékeket.

A vizuálisra való összpontosítás lehetővé teszi **Maimonides** számára, hogy megmagyarázzon egy egyébként nehezen érthető törvényt, nevezetesen azt, hogy egy fizikai hibával rendelkező **Cohen** nem szolgálhat a **Templomban**. Ez ellentmond az általános elvnek, miszerint **Rachmana liba ba'i**, „**Isten a szívet akarja**”, a belső szellemet. A kizárásnak, mondja **Maimonides**, semmi köze sincs az imádkozás vagy az isteni szolgálat természetéhez, hanem inkább a népszerű attitűdökhöz. „**A tömeg nem az ember valódi formája alapján ítéli meg őt**” – írja, hanem a külsőségek alapján. Ez lehet, hogy helytelen, de ez volt a tény, amelyet nem lehetett figyelmen kívül hagyni a szentélyben, amelynek egyetlen célja az volt, hogy Isten jelenlétét a földre hozza egy fizikai struktúrában, ahol hétköznapi emberek végzik a rendszeres rituálét. Célja az volt, hogy az emberek érzékeljék a láthatatlan isteni jelenlétet a látható jelenségekben.

Így tehát az esztétikának és a vizuálisnak is van helye a szellemi életben. A modern időkben különösen **Rav Kook** várt a zsidó művészet megújulását az újjászületett **Izraelben**.

A hiddur micva – a parancs teljesítésének megszépítése – egészen a Miskanig nyúlik vissza.

Várjuk szeretettel a megújult, újraéledő péntek esti interaktív, közösségi élményekkel teli ki-dusra, (Rosenfeld Dániel kántor úr vezetésével) amely előtt közös Szombatfogadó imádkozás lesz 17:00-tól. Jelentkezés: márc. 04.-e 9 óráig nagyfuvaroszsinaogaga@gmail.com

MISNÉ TORÁ – ZSIDÓ JOGTÁR

LXXXIV. RÉSZ

9. §. Ha a bíróság a huszonkilencedik napon, mielőtt még a harmincadik nap első csillaga megjelenik az égen, a saját szemével látja az új Holdat, akkor kijelentheti: „**Megszenteltetett, megszenteltetett**”, mivel még nappal van.

Ha a bírák a harmincadik nap előestéjén, az után látják meg a Holdat, hogy már két csillag megjelent, akkor a következő eljáráshoz kell folyamodniuk. **Reggel két másik bíró csatlakozik a három bíró valamelyikéhez, és bíróságot alakít.** A másik két eredeti bíró ekkor tanúvallomást tesz ez előtt a háromtagú bíróság előtt, amely ezután megszenteli az új hónapot...

3. fejezet A tanúskodás

A szombat megszegése

1. §. Mikor tanúk látják az újholdat, és egy éjjel-nappali útnál kevesebb van közöttük és azon hely között, ahol a bíróság ülésezni szokott, akkor el kell menniük a bíróságra tanúskodni. Ha nagyobb a távolság köztük, nem kell megtenniük az utat, mert a harmincadik nap utáni tanúskodás amúgy sem érvényes, mivel akkor már teljes a hónap.

2. §. A tanúknak, akik látják az újholdat, még szombaton is el kell menniük a bíróságra tanúskodni, mivel írva van: „**Ezek az Örökkévaló ünnepnapjai, amelyeket hirdessetek meg idejükből.**” És valahányszor a Tóra az „idejükből” kifejezést használja, a **szombati tilalmak feloldhatók.**

A **szombati tilalmak tehát csak a Niszán hónap újholdja és Tisré hónap újholdja érdekében hághatók** át, hogy a megfelelő időben lehessen megtartani e hónapok ünnepeit. A **Szentély idején a Ros Chodeskor bemutatandó muszáf áldozat** miatt minden egyes újhold érdekében megszegték a **szombati tilalmakat**, mivel ez az áldozat mindig hatálytalanítja azokat.

3. §. Ha a bíróság nem ismeri a tanúkat, akkor, ahogy az újholdat megpillantóknak meg kell szegniük a szombatot a tanúskodás érdekében, ugyanúgy az ő szavahihetőségüket igazoló tanúknak is meg kell szegniük azt, és el kell kísérniük őket. Még ha csak egyetlen tanú van is, aki tanúskodni tud a tanúkról, akkor is meg kell szegnie a szombatot, és el kell kísérnie őket, mert fennáll annak a lehetősége, hogy találkoznak valakivel, aki vele együtt tanúskodni tud majd.

Betegség esetén

4. §. Ha a tanú, aki péntek este megpillantotta a Holdat, beteg, akkor számarra kell ültetni, **[és fel kell szállítani a Legfőbb Bíróságra]**, még akkor is, ha ágyhoz van kötve. Ha útközben támadástól lehet tartani, a tanúk viselhetnek fegyvert. Ha hosszú az út a bíróságig, vihetnek magukkal élelmet.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP

NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ה"ב

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND MÁRCIUS 1. – 31. KÖZÖTT

1.	vasárnap		8,00	17,00	12.	ÁDÁR
2.	hétfő	ESZTER BÖJTJE vége: 18,01 MÖGILÁ OLVASÁS KEZDETE	7,00	17,00	13.	
3.	kedd	PURIM	7,00	17,00	14.	
4.	szerda	SUSÁN PURIM	7,00	17,00	15.	
5.	csütörtök		7,00	17,00	16.	
6.	péntek		7,00	17,00	17.	
7.	szombat	KI TISZÁ SÁBÁT PÁRÁ vége: 18,23	8,00	17,00	18.	
8.	vasárnap		8,00	17,00	19.	
9.	hétfő		7,00	17,00	20.	
10.	kedd		7,00	17,00	21.	
11.	szerda		7,00	17,00	22.	
12.	csütörtök		7,00	17,00	23.	
13.	péntek		7,00	17,00	24.	
14.	szombat	VÁJÁKHÉL - PÖKUDÉ SÁBÁT HÁCHODES Újhold hirdetés vége: 18,34	8,00	17,15	25.	
15.	vasárnap	ÁLLAMI ÜNNEP	8,00	17,00	26.	
16.	hétfő		7,00	17,00	27.	
17.	kedd		7,00	17,00	28.	
18.	szerda	JOM KIPPUR KOTAJN	7,00	17,00	29.	
19.	csütörtök	ÚJHOLD	7,00	17,00	1.	NISZÁN
20.	péntek		7,00	17,00	2.	
21.	szombat	VÁJIKRÁ vége: 18,44	8,00	17,30	3.	
22.	vasárnap		8,00	17,00	4.	
23.	hétfő		7,00	17,00	5.	
24.	kedd		7,00	17,00	6.	
25.	szerda		7,00	17,00	7.	
26.	csütörtök		7,00	17,00	8.	
27.	péntek		7,00	17,00	9.	
28.	szombat	CÁV SÁBÁT HÁGADOL vége: 18,54	8,00	17,45	10.	
29.	vasárnap	NYÁRI IDŐSZÁMITÁS KEZDETE	8,00	19,00	11.	
30.	hétfő		7,00	19,00	12.	
31.	kedd	<i>Este bödikát hámc</i>	7,00	19,00	13.	

Ismeretlen zsidók nyomában CXXX. Zádor Anna

Zádor Anna (Budapest, 1904. szeptember 24. – Budapest, 1995. március 3.) Kossuth-díjas magyar művészettörténész, egyetemi tanár, a művészettörténet-tudományok doktora.

Zsidó származása és a numerus clausus ellenére protekcióval sikerült bejutnia az egyetemre. 1922 és 1926 között tanult a Pázmány Péter Tudományegyetem (ma ELTE) művészettörténeti szakán Hekler Antal professzornál. A diploma után az egyetemen maradt és tíz éven át díjazás nélkül Hekler Antal mellett dolgozott. 1926-ban megtalálta és feldolgozta Leopoldo Pollack hagyatékát (a második világháborúban megsemmisült), ami elvezette Pollack Mihályhoz és a magyar klasszicizmus témaköréhez. 1933-ban Rados Jenővel együtt megnyerte az MTA pályázatát. Közös munkájuk 1943-ban jelent meg *A klasszicizmus építésze Magyarországon* címmel; a történeti részt Zádor Anna írta, a tipológiát Rados Jenő. 1936-ban

a Franklin Társulatnál kezdett dolgozni, a háború után annak megbízott vezetője lett.

Azok között a budapesti zsidók között volt, akiket 1944 novemberében gyalogmenetben indítottak a nyugati országhatáron végzendő kényszermunkára. Egy katonatiszt, korábbi tanítványa mentette meg: utánament és Hegyeshalomból visszavitte Budapestre. Utána pincében bujkált, szülei pedig a budapesti gettóban éltek túl a főváros ostromát. Egyik öccse munkaszolgálatosként, valamint férje, Schütz-Harkányi Endre mérnök – alig egy évvel házasságkötésük után – a holokauszt áldozata lett. Másik öccse még a világháború előtt külföldre távozott, ott folytatta tanulmányait és később Izraelben író lett.

1950-ben rövid időt a Műemlékek Országos Központjánál töltött, 1951-ben Fülep Lajos meghívta az ELTE Művészettörténeti Tanszékére. Itt tanított haláláig. Doktori kinevezését 1961-ben kapta meg. Szerkesztőként részt vett *A Magyarországi művészet története* II. kötetének munkálataiban, a négykötetes *Művészeti lexikon* (Akadémiai Kiadó, 1965-1968) főszerkesztője volt Genthon Istvánnal együtt. 1974-ben ment nyugdíjba, de ezután is tanított, és folytatta kutatói tevékenységét. 1976-ban írta meg az európai klasszicizmus és romantika történetét, 1984-ben szerkesztette az *Építészeti szakszótárt*.

Kutatási területe a klasszicizmus és a romantika, különösen kedvelte a magyarországi angolkeretek, a kismartoni és eszterházi színházak történetét. Kapcsolatban állt külföldi kortárs művészettörténészekkel is (Ernst Gombrich, O. Kurz stb.). Ernst Gombrich *Reneszánsz tanulmányok* című kötete Zádor Anna válogatásában jelent meg (Budapest, 1985). Képzőművészeti kötetekhez írt bevezető tanulmányokat vagy utószót. Számos tudományos közleménye és tanulmánya jelent meg szaklapokban (Holmi, Új Művészet) még az 1990-es években is.

Hagyatékának gondozására végakarátának megfelelően 1995-ben létrejött a Zádor Anna Alapítvány, és névadója emlékére díjat alapított. A Zádor Anna-díjat minden évben 40 évnél nem idősebb, a pályán ígéretes munkát végző építésztörténészek kaphatják meg.

Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek XLVII. rész

את אורים, איזה שפות את יודעת?
— אני יודעת רק אנגלית. אני רוצה ללמוד עברית.
קשה ללמוד עברית. עברית שפה קשה.

פתק: כל ההתחלות קשות.....

akar, akarni
szeretne

רוצה-לרצות (רצה)

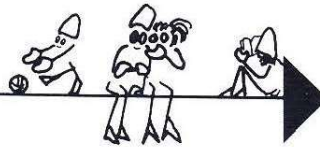
קשה, קשה,
קשים, קשות

nehéz

כל minden

התחלה, התחלות
kezdet

ÚJ IGÉK

יודעת	יודעים	יודעת	יודע
מבשרת	מבשרים	מבשרת	מבשר
קוראת	קוראים	קוראת	קורא
מבינות	מבינים	מבינה	מבין
רוצות	רוצים	רוצה	רוצה

הפעלים
החשובים

מבין: רוברטו מבין עברית.
de אלה: רוברטו מבין את שמותיה.
רוברטו מבין את השיעור.

Az ige
tárgyas
és tárgyatlan
jelentése

RECEPT-TÁR

Citromos csirke

Gyors, finom, könnyen elkészíthető egészséges vacsorára kiváló lehetőség. A zöldségeket variáljuk ízlésünk szerint. Aki szereti a csípősen is ajánlom a keverékhez adjon hozzá friss chili paprikát.

Hozzávalók: 2 főre

- A sültcsirkéhez:
- 1 mk őrölt fűszerpaprika
- ½ mk őrölt bors
- 1 tk só
- 0,5 dl olaj
- 1 db citrom
- 2 db egész csirkecomb (250 g/db)
- A zöldségekhez:
- 100 g cukkini
- 100 g sárga kaliforniai paprika
- 100 g édesburgonya
- 100 g vajtök
- 1 fej lila hagyma (100 g/fej)
- 4 gerezd fokhagyma
- 2 tk só
- 1 mk őrölt bors
- ½ csokor bazsalikom

Elkészítés:

A zöldséges-citromos csirkéhez a fűszereket, a sót, az olajat, a citrom reszelt héját és kifacsart levét egy kisebb tálban összekeverjük, és alaposan belemasszírozzuk a csirkecombokba. Nyugodtan mehet óvatosan a bőre alá is a fűszeres olajból. Ezután egy 20 x 30 cm-es tepsibe helyezük a húst, lefedjük alufóliával, és 180 fokra előmelegített sütőbe tesszük 40 percre.

A körethez a zöldségeket 3 cm-es, rusztikus darabokra vágjuk, a fokhagymát pedig felszeleteljük. Egy tálba helyezük, és összekeverjük a fűszerekkel.

Mikor a csirkecomb majdnem elkészült, levesszük róla a fóliát, belezúdíjtuk a tepsibe a zöldségeket, kissé összekeverjük a húsból kiszült szafttal, és együtt készre sütjük őket. Ez nagyságrendileg még 20 percet vesz igénybe. Szép piros, ropogósra sütjük a tepsit tartalmát. Miután elkészült, tányérra halmozzuk, és rögtön el is fogyasztjuk.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

KELLÉK, ALKATRÉS	A POÉN 1. RÉSZÉ	FRISS, ROPOGÓS	BORÍT, FED	SZÁJVÍZ-MÁRKA	VÍZBEN ÁLL!	TÖRTÉNELMI IDŐSZAK	NEMESGÁZ						
▲	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼						
TISZTELT, RÖVIDEN					AZONOS BETŰK								
A SZOBÁBA NYÚJT					AFRIKAI FŐVÁROS								
TANINTÉZMÉNNYEL KAPCSOLATOS													
ELSŐTÉTTŐ BERENDEZÉS						A PARKOLÓ JELE							
A MŰLT IDŐ EGYIK JELE		RÉSZÉRE, RÖVIDEN		MI TÖBB!		STRÁZSA							
		ÜZEMI KÖLTSÉG		SKÓT FERFI-SZOKNYA									
HORDÓ BELSEJE!			ÖLEL					MATRICA	KÖHID SZÉLEI!	TÍZ HARMADA!	KELVIN, RÖVIDEN		FÚVÓS HANGSZER
			MEGHIRDETETT					MÁRIA, BECEZVE			SRAF-FOZOTT		
RÉSZÜKRE						A POÉN 2. RÉSZÉ							L
						VALAKIHEZ LÉP							↓
VAD, ZABOLÁTLAN						ZABOLÁTLAN					ÉRZÉKSZERV		
						FIATAL SERTÉS					SZOMJOLTÓ LÉ		
LÁTHATÓAN UNATKOZIK					SZERELMISTEN					FIGYELMEZTETŐ			
					JÁROMBA FOGOTT					GYÖTRŐDİK			
ÁSVÁNYTANI FORGÁSI TENGELY				PERZSIKUTATÓ								LITER, RÖVIDEN	
				ÜGYNÖK, RÉGISEN								ATHÉNI LEVEGŐ!	
RÓMAI 1-ES		SZÉLESÉDŐ						VÁRMEGYÉNK					PISZTOLY, TRÉFÁS SZÓVAL
		KIS KÖLTEMÉNY						A FÖLDIG LÓG					
OSZTRÁK ÉS Vatikáni Autójel			DÍSZELŐADÁS				ÜGYBUZGÓ						
			A VÉGÉN ELVÁGÓ!				CSÍRAMENTES						
NAGYON HIDEG						ELTULAJDONÍT				ROSSZT TESZ			
						CSAVAR				KATONAI EGYSÉG			
DÍSZES KIRÁLYI ÜLŐHELY					TESLA, RÖVIDEN		HIBÁS						AZ URÁN VEGYJELE
					SZÖKÉSBEN VAN!		SÁLAT KÉSZÍTŐ						IRATKÖTEG
BRIÓSMARADÉKI		FOGATON UTAZIK										NINCS NÉLKÜLE PLAKÁT!	
		GALLON, RÖVIDEN										2/3 TUS!	
NIGER SPORTJELE				IGAVONÓ ÁLLAT				IZGALOM					
NEMHIÁBA				FELÜLET RÉSZÉ!				DENVER CENTRUMA!					
▲					ACETILÉN, MÁSKÉPP				ALKO NYAT				
					KÖZÉPEN ÁLL!				BÉR ELEMÉ!				
ORTO, RÖVIDEN	B											ABASÁR HATÁRA!	

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2026. Feb. 27. – 2026. Márc. 06.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
27. péntek	7:00	17:00
28. szombat	8:00	17:00
01. vasárnap	8:00	17:00
02. hétfő	7:00	17:00
03. kedd	7:00	17:00
04. szerda	7:00	17:00
05. csütörtök	7:00	17:00
06. péntek	7:00	17:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
27. péntek	17:07	28. szombat	18:14
06. péntek	17:17	07. szombat	18:23

POÉN SAROK

- Képzeld, a feleségem megcsal, és még hazudzik is!
- Honnan tudod?
- Ma reggel jött haza, és azt mondta, hogy a nővérénél aludt.
- És honnan tudod, hogy hazudik?
- Onnan, hogy én aludtam a nővérénél.

Események

Február 23.-án este megtartottunk a hagyományaink szerinti Zájin ádar halvacsorát. Mintegy 40 fő vett részt az eseményen. A vacsora nagyon finom halászlé volt, valamint húsos szendvicsek. Köszönjük a szervezőknek a segítőknak, és mindenkinek akik lehetővé tették az est zökkenőmentes lebonyolításában.

Streit Gábor küldött úrnak gratulálunk polgári időszámítás szerinti születésnapjához. Mazal Tov. Bis120!

A 613 PARANCSOLAT

LXXXIII.

„Ne csatlakozz más bíró véleményéhez”

„...ne ítélkezz peres ügyben a többséggel tartva!”

(2Mózes 23:2)

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt március 04.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

AZ EMBERBARÁT ÚJSÁG TÁMOGATÓI:

